

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡ. ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε.
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ (οδός Παπαγεωργάκη 8)
Τ.Κ. 631 00 ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Βαλσάμης Μιγδάνης
ΤΗΛ. 23713 51296
Fax. 23713 51320
e- mail : te4@halkidiki.gov.gr

Πολύγυρος 05 Μαΐου 2020
Αριθμ. Πρωτοκ 215176/1232

Πρός: 1.

Γραφείο Δημάρχου
Δ. Αριστοτέλη
Ιερισσός

Κοιν. 1.

Γρ. Αντιπεριφερειάρχη
Π.Ε. Χαλκιδικής
Ενταύθα

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητες – υποχρεώσεις φορέων για την αντιπλημμυρική προστασία

Σχετ. : 1) Το υπ' αρ. πρωτ. 7503/30-4-2020 έγγραφο του γρ. Δημάρχου Αριστοτέλη

Έχοντας υπ' όψη :

- 1) Τις διατάξεις του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87Α/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης– Πρόγραμμα Καλλικράτης» και κυρίως του άρθρου 186 παρ. ΣΤ.
- 2) Το Προεδρικό Διάταγμα 133 / 2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» ΦΕΚ 226Α 27-12-2010.
- 3) Τις διατάξεις του Ν.2696/1999 (ΦΕΚ 57 Α) «Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν.3542/2007 (ΦΕΚ 50 Α).
- 4) Τον Ν.4258/14 (ΦΕΚ 94 Α/14-04-2014) : Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού το οποίο μας αποστέilate μετά από την τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε με τον προϊστάμενο της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αριστοτέλη και συζητήθηκαν οι εκ της νομοθεσίας προβλεπόμενες αρμοδιότητες των φορέων, προκειμένου να αποσαφηνιστούν και εγγράφος οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις του Δήμου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ι. σύμφωνα με το άρθρο 186 § ΣΤ του Ν.4852/10 η Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής έχει την αρμοδιότητα του καθαρισμού και της αστυνόμευσης των ρεμάτων. Ειδικότερα δε ο όρος καθαρισμός ρέματος αφορά στην απομάκρυνση των φερτών υλικών από την κοίτη του ρέματος, κάθε άλλη παρέμβαση μπορεί και πρέπει να γίνει στα πλαίσια εκτέλεσης έργου.

Επικουρικά εδώ πρέπει να σας υπενθυμίσουμε ότι στην σχετική νομοθεσία που αφορά στους Δήμους και ειδικότερα στις Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων, στο άρθρο 75, παράγραφος Ι, υποπαράγραφος Β, σημείο 4 του Ν. 3463/2006 αναφέρεται : «4. **Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα**

των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία».

Επίσης στον Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87/2010) και συγκεκριμένα στο άρθρο 94, παράγραφος 1, εδάφιο 25, δίνεται επιπλέον στους Δήμους η αρμοδιότητα για την αποκατάσταση των υφιστάμενων χώρων όπου έχει γίνει ανεξέλεγκτη ρίψη αποβλήτων.

Λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων αυτών, ο οικείος Δήμος οφείλει να κάνει ενέργειες αφενός για τον καθαρισμό των εστιών απόρριψης αστικών αποβλήτων και αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), και αφετέρου για την ενημέρωση των δημοτών τους αλλά και για την λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων. Ειδικότερα για τις παράνομες απορρίψεις αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις των ΑΕΕΚ που υπάρχουν στην γεωγραφική τους εμβέλεια, για τις οποίες δεν έχει διαπιστωθεί ο υπαίτιος για να υποχρεωθεί για τον καθαρισμό και την αποκατάστασή των επιβαρυνμένων περιοχών.

Ο οικείος Δήμος σε κάθε περίπτωση έχει υποχρέωση για τον καθαρισμό των αποθέσεων σε κοινόχρηστους χώρους όπου έχει διαπιστωθεί αυτή, είτε με τα δικά του μέσα είτε με μέσα τρίτου, σε νόμιμο / αδειοδοτημένο χώρο.

II. σύμφωνα με το άρθρο 2 § 4 του Ν.4258/14 : Ο Φάκελος Οριοθέτησης μπορεί να συντάσσεται με μέριμνα:

- α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.) ή
- β) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.) ή
- γ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή
- δ) της Περιφέρειας ή
- ε) του οικείου ΟΤΑ ή
- στ) φυσικών ή νομικών προσώπων.

Η σύνταξη του ανωτέρω φακέλου γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ανωτέρω νόμο από τον **επισπεύδοντα** (ενδιαφερόμενο) που στην προκειμένη περίπτωση είναι ο οικείος Δήμος καθώς τα προτεινόμενα αντιπλημμυρικά αφορούν σε οικισμούς. Το ίδιο βέβαια ισχύει και για τις μελέτες και την εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων. Όταν τα αντιπλημμυρικά έργα πρόκειται να κατασκευαστούν από δημόσιους φορείς (μετά από την ολοκλήρωση των μελετών και των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων και **χρηματοδοτήσεων**) προκηρύσσονται και συμβασιοποιούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ-147 Α/8-8-16-Διορθ.Σφαλμ. Στα ΦΕΚ-200 Α/24-10-16 και ΦΕΚ-206 Α/3-11-16) : Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).

III. σύμφωνα με το ν.δ. της 17-7/16-8-1923 "Περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών" (Α 228) ορίζει στο άρθρο 2 παραγρ. 3 ότι

"Τα ανωτέρω σχέδια συντάσσονται βάσει τοπογραφικού και χωροσταθμικού χάρτου, εμφανίνοντος υπό κλίμακα την μορφήν του εδάφους και τας κατά την σύνταξιν του σχεδίου επ' αυτού υφισταμένας οδούς, ρεύματα, οικοδομάς και λοιπά αντικείμενα και συνοδεύονται υπό των αναγκασιούντων επεξηγηματικών πινάκων και υπομνημάτων". Η αποτύπωση των ρεμάτων στους σχετικούς τοπογραφικούς και χωροσταθμικούς χάρτες, ως ουσιώδης διαδικαστικός τύπος της εγκρίσεως πολεοδομικού σχεδίου, τονίζεται και στο άρθρο 18 του Κεφαλαίου II του π.δ. της 3-4-1929 "Περί ΓΟΚ" (ΦΕΚ 155), το οποίο διατηρήθηκε σε

ισχύ με το άρθρο 31 παραγρ. 3 του ν. 1577/1985 (Α 210).

IV. Περαιτέρω στο άρθρο 6 του ν. 880/1979 (Α 58), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 2052/1992 (Α 94), ορίζεται ότι:

"1. Οι εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών στερουμένου ρυμοτομικού σχεδίου χείμαρροι, ρύακες, ρεύματα, αποτυπούνται επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος υπό κατάλληλον κλίμακα, συντεταγμένου α) υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και β).... 2. Ο καθορισμός της οριογραμμής (όχθης) των κατά την προηγούμενη παράγραφον ρευμάτων, χείμαρρων ή ρυάκων σημειούται επί του διαγράμματος υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων ή υπό της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού. 3. Τα ως άνω διαγράμματα επικυρούνται διά Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδόμενων προτάσει του Υπουργού Δημοσίων Έργων, μετά γνώμην του οικείου Δήμου ή Κοινότητας.....

V. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κτιριοδομικού Κανονισμού [υπ' αριθμ. 3046/304/30 -1/3-2-1989 απόφαση Αναπληρωτού Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Α 59), ο οποίος έχει εκδοθή επί τη βάσει του άρθρου 26 του ισχύοντος Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού (ν. 1577/1985):"

1. Στα ρέματα, των οποίων οι οριογραμμές έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Νομ. 880/1979 (ΦΕΚ 58 Α) όπως ισχύει, η ανέγερση κτιρίων, εγκαταστάσεων ή περιτοιχισμάτων και γενικά η δόμηση ρυθμίζεται ως εξής: 1.1. Απαγορεύεται απολύτως η δόμηση μέσα στην έκταση που περικλείεται από τις οριογραμμές του ρέματος. 1.2. Επιτρέπεται η δόμηση έξω από την έκταση της προηγούμενης περίπτωσης, σύμφωνα με τους όρους δόμησης της περιοχής, μόνον εφ' όσον έχουν κατασκευασθεί τα έργα διευθέτησης του ρέματος. Εάν δεν έχουν κατασκευασθεί τα έργα διευθέτησης του ρέματος, **η δόμηση επιτρέπεται σε απόσταση τουλάχιστον 10 μ. από την οριογραμμή**". Από τις ανωτέρω διατάξεις, προκύπτει ότι τα ρέματα, ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, αποτελούν αντικείμενο συνταγματικής προστασίας (άρθρ. 24 Συντ.), η οποία αποβλέπει στην διατήρηση της φυσικής τους καταστάσεως και στην διασφάλιση της επιτελουμένης από αυτά λειτουργίας της απορροής των υδάτων. **Ως εκ τούτου η ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνον όταν επιβάλλεται από επιτακτικές ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού, βασισμένου σε όρους και προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας.** Πρωταρχικός όρος για την ένταξη ρέματος σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωση και ο καθορισμός της οριογραμμής του σύμφωνα με την διαδικασία, την οποία διαγράφουν οι προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 880/1979 (ως ισχύει), κατά τρόπον ώστε η μελετώμενη πολεοδομική επέμβαση να γίνεται εν όψει της υπάρξεως του ρέματος και της επιτελουμένης απ' αυτό λειτουργίας. Όταν υπάρχει ρέμα οφείλει η Διοίκηση, πριν προβεί στην πολεοδομική ρύθμιση, να σταθμίσει τις επιπτώσεις της εντάξεως στο ευρύτερο περιβάλλον, με το οποίο συνδέεται οργανικά το ρέμα και να καθορίσει τους αναγκαίους περιβαλλοντικούς όρους για την εναρμόνιση της πολεοδομικής ρυθμίσεως με την αποστολή του ρέματος, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 1650/1986. Ακόμη, από το γεγονός ότι το Σύνταγμα προστατεύει το φυσικό περιβάλλον αβιάστως συνάγεται ότι ο χώρος, τον οποίο καταλαμβάνει το ρέμα, μετά την κατά τα ανωτέρω οριοθέτησή του, δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως οικοδομήσιμος χώρος ή ως χώρος προοριζόμενος για την ανέγερση κοινωφελών κτιρίων, αλλά αποκλειστικώς ως κοινόχρηστος χώρος, αποκλειόμενης κάθε εργασίας επιχώσεως ή καλύψεως του ρέματος. Η εκτέλεση των απολύτως αναγκαίων τεχνικών έργων για την διευθέτηση της κοίτης και των πρानών του ρέματος δεν επιτρέπεται, παρά μόνον για την διασφάλιση της

ελευθέρως ροής των υδάτων (πρβλ. ΣτΕ. 2163/1994, 1801/1995, Π.Ε. 6/1994, 394/1994 κ.ά.).

Κατά συνέπεια των ανωτέρω ο μέχρι πρότινος αρμόδιος Δήμος για τον καθαρισμό και την αστυνόμευση των ρεμάτων, είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος για την εκπόνηση μελετών και την εκτέλεση των αντίστοιχων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας εντός των οικισμών και των οικιστικών πυκνοτήτων εφόσον έχει διαπιστώσει την αναγκαιότητά τους. Οι μελέτες αυτές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν εντάσσονται στις αρμοδιότητες της αστυνόμευσης και του καθαρισμού των ρεμάτων, υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο οι μεν περιβαλλοντικές στην ΔΙΠΕΧΩΣ, οι δε μελέτες οριοθέτησης υποβάλλονται στην υπηρεσία μας για θεώρηση των γραμμών πλημμύρας.

Η Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής, παρά του γεγονότος ότι της μεταβιβάστηκε εν μία νυκτί η αρμοδιότητα της αστυνόμευσης και του καθαρισμού των ρεμάτων, χωρίς οικονομική και υλικοτεχνική τεχνική υποστήριξη, έχει προχωρήσει στον καθαρισμό αλλά και προγραμματίζει την εκτέλεση νέων εργασιών καθαρισμού ρεμάτων σε περιοχές όλου του Νομού Χαλκιδικής γενικά αλλά και του Δ. Αριστοτέλη όπου η εμφάνιση των πλημμυρικών φαινομένων καθίσταται καταστροφική.

Σας επιστρέφουμε τις συνημμένες με το σχετικό 1 έγγραφό σας μελέτες και παρακαλούμε για τις δικές σας άμεσες κατά αρμοδιότητα ενέργειες.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

οι συνημμένες με το σχετικό 1 Μ.Π.Ε.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΉ:

- 1) Χρονολογικό Αρχείο
- 2) Αρμόδιο Προϊστάμενο.

Ο

Αναπληρωτής Προϊστάμενος
Υ/σης Τ.Ε.Π.Ε.Χ.

Μιγδάνης Βαλσάμης
Τοπ. Μηχ. με β Α'